

درس یکم : تاریخ ادبیات فارسی در قرن های 7 و 8 و 9

۱ - جاهای خالی عبارت زیر را کلمات کدام گزینه کامل می کند؟

«جامی معروف ترین شاعر قرن است که کتاب را به تقلید از نوشت و در کتاب خود نیز شیوه عطار را در بیان حقایق به کار برد. او هم چنین مثنوی تحفة الاحرار را به پیروی از سروده است.»

- ۱) نهم - بهارستان - بوستان - الهی نامه - تذکره الاولیا - اخلاقی - مولوی
 ۲) هشتم - الهی نامه - گلستان - تذکره الاولیا - نفحات الانس - عرفانی - نظامی
 ۳) نهم - بهارستان - گلستان - نفحات الانس - تذکره الاولیا - عرفانی - نظامی
 ۴) نهم - الهی نامه - بوستان - بهارستان - سبحة الابرار - اخلاقی - مولوی

۲ - شعر زیر منتخب از چه اثری است؟

«گفت به مجنون صنمی در دمشق
 عشق چه و مرتبه عشق چیست؟
 عاشق یک رنگ و حقیقت شناس
 نیست به جز عشق در این پرده کس

کای شده مستغرق دریای عشق،
 عاشق و معشوق در این پرده کیست؟
 گفت که ای محو امید و هراس
 اول و آخر همه عشق است و بس،»

- ۱) موش و گربه
 ۲) سبحة الابرار
 ۳) عشاق نامه
 ۴) تحفة الاحرار

۳ - توضیحات زیر به ترتیب درباره نوع نثر کتاب های کدام گزینه است؟

«در مقدمه مصنوع و در اصل کتاب ساده و عالمانه / مسجع / گاهی ساده و گاه دارای سجع و موازنه،»

- ۱) جامع التواریخ - بوستان - مرصاد العباد من المبدأ الی المعاد
 ۲) المعجم فی معاییر اشعار العجم - گلستان - مرصاد العباد من المبدأ الی المعاد
 ۳) تاریخ گزیده - بهارستان - گلستان
 ۴) تاریخ گزیده - گلستان - گلستان

۴ - در عبارت زیر چند غلط دیده می شود؟

«خواجوی کرمانی از غزل پردازان برجسته قرن هفتم است؛ شاعری که غزل های او بر مولوی نیز تأثیر گذار بوده است. خواجو چند غزل به پیروی از پنج گنج نظامی سروده که نشان دهنده استادی او در شاعری است. شعر او در مجموع، ناپخته است.»

- ۱) پنج
 ۲) چهار
 ۳) سه
 ۴) دو

۵ - از میان آثار زیر چند اثر، منظوم است؟

«عشاق نامه - مرصاد العباد من المبدأ الی العباد - جمشید و خورشید - رساله دلگشا - بوستان - موش و گربه - بهارستان - تحفة الاحرار - طبقات ناصری - المعجم فی معاییر اشعار العجم»

- ۱) پنج
 ۲) چهار
 ۳) شش
 ۴) سه

۶ - متن زیر کدام شخصیت را معرفی می کند؟

«شاعر عصر سربداران و مردی دهقان پیشه بود که قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است. وی در شعر خود قناعت پیشگی و بی اعتباری دنیا را مورد تأکید قرار می دهد.»

- ۱) خواجوی کرمانی
 ۲) ابن یمن
 ۳) سلمان ساوجی
 ۴) حمدالله مستوفی

۷ - نخستین و مهم ترین اثر در زمینه علم عروض و قافیه، بدیع و نقد شعر که امروزه به دست ما رسیده است، چه نام دارد و نثر آن در مقدمه چگونه است؟

- ۱) المعجم فی معاییر اشعار العجم - ساده و عالمانه
 ۲) مرصاد العباد من المبدأ الی المعاد - ساده و عالمانه
 ۳) المعجم فی معاییر اشعار العجم - مصنوع
 ۴) مرصاد العباد من المبدأ الی المعاد - مصنوع

درس دوم : پایه های آوایی

۸ - تعداد پایه‌های آوایی همهٔ مصراع‌ها با هم یکسان است به جز گزینه

- ۱) کی طمع در گردش گیتی دون پرور کنم
۲) هم ز فرّ شمس باشد این سبب
- ۳) ای رخ خوب تو همچون ماه و از وی خوبتر
۴) ای دل اندر بند زلفش از پریشانی منال

۹ - با توجه به آهنگ بیت‌های داده شده، پایه‌های آوایی مناسب، به ترتیب، در کدام گزینه همگی برای جاهای خالی مناسب است؟

- الف) گفتمش مگذر زمانی را بدار
ب) که بدگو رفت و جان برد
ج) پس از چندین شکیبایی شبی یارب
د) هم تازه رویم هم خجل، هم تنگ دل
- ۱) دل نهادن، محبت‌ها، شکوفایی، دل بردگی
۲) پادشاهی، سکوت کرده، نوجوانی، ساربانی
- ۳) سرکشی‌ها، دلاوری، سبک‌ساری، گلبرگ‌ها
۴) راه‌یابی، ملامت‌گو، سفارش‌ها، اندیشمند

۱۰ - بیت زیر از چند پایهٔ آوایی تشکیل شده است؟

- دانی که چیست دولت دیدار یار دیدن
در کوی او گدایی بر خسروی گزیدن
- ۱) شش
۲) هشت
۳) چهار
۴) چهارده

۱۱ - ردیف در کدام بیت، یک پایهٔ آوایی آن بیت را تشکیل می‌دهد؟

- ۱) حدیث آرزومندی جوابی هم نمی‌ارزد
۲) عمریست تا من در طلب هر روز گامی می‌زنم
۳) من امروز از می‌ای مستم که در ساغر نمی‌گنجد
۴) تم تنها نمی‌خواهد که در کاشانه بنشیند
- خمار آلوده‌ای آخر شرابی هم نمی‌ارزد
دست شفاعت هر زمان در نیک‌نامی می‌زنم
چنان شادم که از شادی دلم در بر نمی‌گنجد
دلم در دل نمی‌آید که بی‌جانانه بنشیند

۱۲ - مرز پایه‌های آوایی در کدام گزینه به درستی مشخص نشده است؟

- ۱) آمدمت که بنگرم باز نظر به خود کنم (آ م د مت / ک ی ن گ رم / با ز ن ظر / ب خ د گ نم)
۲) نروم جز به همان ره که توام راهنمایی (ن ر و م جز / ب ه مان ره / ک ت ا م را / ه ن ما یی)
۳) هر کسی کو دور ماند از اصل خویش (هر ک سی کو / دور ما ند / از اص ل خویش)
۴) صد هزاران گل شکفت و بانگ مرغی برنخاست (صد ه زا ران / گل ش کف ت / بان گ م ر غی / بر ن خاست)

۱۳ - نظم پایه‌های آوایی کدام یک از ابیات زیر با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- ۱) بگو ای پیک مشتاقان بدان حضرت که مهجوری
۲) ز فرزین بند آن رخ من چه شهماتم چه شهماتم
۳) زهی دریای گوهربخش موج‌انگیز پهناور
۴) ترسم در این دل‌های شب از سینه آهی سر زند
- سلامی گر نمی‌شاید جوابی هم نمی‌ارزد؟
مکن ای شه مکافاتم مکن ای شه مکافاتم
نه آن را غایت و پایان نه آن را ساحل و معیر
برقی ز دل بیرون جهد آتش به جاهی در زند

درس سوم : تشبیه

۱۴ - همهٔ آرایه‌ها به جز در بیت زیر دیده می‌شود.

- چشم ناینات را بینا کند
سینه‌ات را سینهٔ سینا کند
- ۱) تناقض
۲) تلمیح
۳) تشبیه
۴) تشخیص

۱۵ - ترتیب و توالی ابیات زیر از جهت داشتن آرایه‌های «تناقض، استعاره، حس آمیزی و تشبیه» کدام است؟

- (الف) آفرین بر دل نرم تو که از بهر ثواب
(ب) ای که با سلسله زلف دراز آمده‌ای
(ج) آب و آتش به هم آمیخته‌ای از لب لعل
(د) زهد من با تو چه سنجد که به یغمای دلم
- (۱) ج - الف - د - ب
(۲) ج - د - الف - ب
(۳) الف - ب - ج - د
(۴) الف - ج - ب - د

۱۶ - ارزش ادبی کدام گزینه کمتر است؟

- (۱) همای سعادت بر قلّه رفیع سعی و تکاپو آشیان گزید.
(۲) سعادت را در قلّه بلند سعی و تکاپو باید جستجو کرد.
(۳) سعادت مند، کسی است که بر دامن سعی و تکاپو چنگ زند.
(۴) آدمی، تنها با سعی و تکاپو می‌تواند سعادت مند شود.

۱۷ - با توجه به بیت «باغبان هم‌چو نسیم ز در خویش مران / کاب گلزار تو از اشک چو گلنار من است»، کدام گزینه صحیح نیست؟

- (۱) راندن از درگاه = وجه شبه
(۲) گلزار = مشبه به
(۳) اشک و باغبان = مشبه
(۴) نسیم = مشبه به

۱۸ - «تشبیه بلیغ، به کار رفته در بیت «صلای یوسف گل شد جهان گیر / زلیخای جوان شد عالم پیر» کدام گزینه است؟

- (۱) یوسف گل
(۲) زلیخای جوان
(۳) عالم پیر
(۴) صلی یوسف

۱۹ - کدام بیت دارای دو تشبیه گسترده است، به گونه‌ای که هر چهار پایه تشبیه ذکر شده باشد؟

- (۱) در زلف چون کمندهش ای دل میبچ کانجا
(۲) جان من دائم دژم باشد به سان چشم او
(۳) گناه چشم سیاه تو بود و گردن دلخواه
(۴) دلم که چون سر زلف تو می‌رود بر باد
- سرها بریده بینی بی جرم و بی جنایت
زلف او دائم به خم باشد به سان پشت من
که من چو آهوی وحشی ز آدمی برمیدم
به دام عشق درافتاد هر چه بادا باد

۲۰ - در همه ابیات همه ارکان تشبیه یافت می‌شود، به جز:

- (۱) گویی شب هجر تو چو بخت سیه من
(۲) من از لب میگون تو مستی طلبیدم
(۳) رقص آیدم از ساز تو چون زهره چنگی
(۴) پیش رخ روشن تر از آینه‌ات ای ماه
- از تار سر زلف تو آموخته تاری
شد حاصلم از چشم خمار تو خماری
ای لعبت تنبوری و ای آفت تاری
خورشید کشد آرزوی آینه‌داری

درس چهارم: سبک شناسی قرن های 7 و 8 و 9 (سبک عراقی)

۲۱ - اساسی ترین و مهم ترین ویژگی زبان در سبک عراقی کدام گزینه است؟

- (۱) استعمال اندک لغات فارسی اصیل قدیم
(۲) درهم آمیختگی مختصات نو و کهن
(۳) عدم کاربرد حرف نشانه «مر» در کنار مفعول
(۴) کوتاهی جملات و تعدد فعل

۲۲ - باتوجه به ویژگی‌های فکری سبک خراسانی و عراقی، به ترتیب چند بیت مربوط به سبک خراسانی و چند بیت مربوط به سبک عراقی است؟

- (الف) آغاز عشق یک نظرش با حلاوت است
(ب) به سبزه درون لاله نو شکفته
(پ) ولی به حکم قضا بر رضا چه چاره بود
(ت) ساقیا باده اندوه بیار
(ث) جان چراغ است و عقل روغن او
(ج) بدین زور و بالا و این دستبرد
(چ) خوشا عاشقی خاصه وقت جوانی
- انجام عشق جز غم و جز آه سرد نیست
عقیق است گویی به پیروزه اندر
چو هست حکم قضا گو بدین قدر برود
تا ز عشاق فغان برخیزد
عقل جان است و جان ما تن او
ندانیم همتای تو هیچ گرد
خوشا با پری چهرگان زندگانی
- (۱) چهار - سه
(۲) سه - چهار
(۳) دو - پنج
(۴) پنج - دو

۲۳ - در قرن و ، برخی از نویسندگان کتاب‌های مشکل را به زبان ساده بازنویسی می‌کردند؛ چنان‌که کلیله و دمنه را به انشای دوره خود بازگرداند و آن را نامید.

- ۱) هفتم و هشتم - امیرعلیشیر نوایی - ظفرنامه شامی
 ۲) هفتم و هشتم - ملاحسین واعظ کاشفی - انوار سهیلی
 ۳) هشتم و نهم - امیرعلیشیر نوایی - ظفرنامه شامی
 ۴) هشتم و نهم - ملاحسین واعظ کاشفی - انوار سهیلی

۲۴ - همه موارد از ویژگی‌های عمده نثر فارسی در سبک عراقی است؛ به‌جز (با تغییر)

- ۱) حذف افعال به قرینه - کاربرد لغات ترکی
 ۲) رواج نثر داستانی، تمثیلی و عرفانی - اطناب
 ۳) استفاده از آرایه‌های ادبی در نثر - استفاده از ترکیبات دشوار
 ۴) کاربرد فراوان آیات، احادیث و اشعار در متن - کوتاهی جملات

۲۵ - کدام بیت مفهومی عرفانی دارد؟

- ۱) دلم جز مهر مهرویان طریقی بر نمی‌گیرد
 ۲) ماهم این هفته برون رفت و به چشم سالی است
 ۳) در ازل پرتو حسنت ز تجلی دم زد
 ۴) غم زمانه خورم یا فراق یار کشم
 ز هر در می‌دهم پندش ولیکن در نمی‌گیرد
 حال هجران تو چه دانی که چه مشکل حالی است
 عشق پیدا شد و آتش به همه عالم زد
 به طاقتی که ندارم کدام بار کشم

۲۶ - مفهوم کدام بیت، متفاوت است؟

- ۱) بیماری عشق، تندرستی است
 ۲) مقبول‌ترین فسانه، عشق است
 ۳) عشق، در دل سرورها بخشد
 ۴) ببرد خواب مرا عشق و عشق خواب ببرد
 پستی در عشق، سرفرازی است
 مطبوع‌ترین ترانه، عشق است
 عشق، در دین نورها بخشد
 که عشق جان و خرد را به نیم‌جو نخرد

۲۷ - در کدام گزینه به دو ویژگی فکری شعر «سبک عراقی» اشاره شده است؟

- ۱) توجه به دنیای بیرون - روحیه عرفانی و اخلاقی
 ۲) وصال - شادی‌گرایی
 ۳) زمینی بودن معشوق - ذهن‌گرایی
 ۴) بازتاب بیشتر علوم در شعر - فراق

درس پنجم: پایه‌های آوایی همسان (1)

۲۸ - نشانه‌های هجایی کدام گزینه متفاوت با سایر گزینه‌هاست؟

- ۱) اگر صد تیر ناز از دلبر آید
 ۲) پس از صد سال بعد از مرگ فایز
 ۳) بگفتا گر خرامی در سرایش
 ۴) بگفتا که این مرد بد می‌کند

۲۹ - وزن عروضی بیت زیر کدام است؟

- «ای همه هستی ز تو پیدا شده
 خاک ضعیف از تو توانا شده»
 ۱) -UU- | -UU- | -UU-
 ۲) -UU- | -UU- | -UU-
 ۳) -UU- | -U- | -UU-
 ۴) -UU- | -U- | -UU-

۳۰ - وزن کدام گزینه با وزن بیت زیر یکسان است؟

- «با چشم پرنیرنگ او حافظ مکن آهنگ او
 ز چشم لعل رمانی چو می‌خندند می‌بارند»
 ۱) ز چشم لعل رمانی چو می‌خندند می‌بارند
 ۲) عمری است تا من در طلب هر روز گامی می‌زنم
 ۳) چون سپندم آرزو حسرت کمین آتش است
 ۴) ای ملک‌العرش مرادش بده
 کان طره شبرنگ او بسیار طراری کند»
 ز رویم راز پنهانی چو می‌بیند می‌خواند
 دست شفاعت هر زمان در نیک‌نامی می‌زنم
 تا به دوش ناله بندم محمل آرام را
 و از خطر چشم بدش دار گوش

۳۱ - تعداد پایه‌های آوایی کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) گر سیل عالم پر شود هر موج چون اشتر شود
 ۲) اگر مرگ داد است بیداد چیست؟
 ۳) سوی شورستان روان کن شاخی از آب حیات
 ۴) دور بگردان و مرا ده نخست
- مرغان آبی را چه غم تا غم خورد مرغ هوا
 ز داد این همه بانگ و فریاد چیست؟
 چون گل نسیرین بخندان خار غم فرسود را
 جان مرا تازه کن ای جان فزا

۳۲ - نشانهٔ هجایی کدام گزینه با کلمات «زمین، نوروزی، نورالزهره و معطر» یکی است؟

- ۱) شنا - بادامی - نورالعینی - محمد
 ۲) به زور - پاشایی - دارالسلام - مجدّد
 ۳) کم مو - قاجاری - ولی‌الله - مکرّر
 ۴) بی‌پول - ناتاشا - مال‌التجاره - محبت

۳۳ - وزن کدام گزینه از تکرار چهاربارهٔ «فاعلاتن» ایجاد شده است؟

- ۱) عقل گوید شش جهت حدّست و بیرون راه نیست
 ۲) یوسفان را مست کرد و پرده‌هاشان بر درید
 ۳) مهتر تجّار بودی خویش قارون می‌نمودی
 ۴) هیچ گل دیدی که خندد در جهان
- عشق گوید راه هست و رفته‌ام من بارها
 غمزهٔ خوئی مست آن شه ختمار ما
 خواب بود و آن فنا شد، چونک از سر رفت خوابت
 کو نشد گرینده از خار قضا

درس ششم : مجاز

۳۴ - کدام گزینه بیت‌های زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «مجاز، ایهام تناسب، حس آمیزی، تشبیه، تضاد» مرتب می‌کنند؟

- الف) عجب مدار زهر مو چو چنگ اگر نالم
 ب) ناله‌های گرم را از بس که تاثیری نماند
 ج) گل ز دست غیر می‌گیری و بر سر می‌زنی
 د) نیست پند تلخ واعظ آشنای هر مذاق
 ه) ماهم این هفته برون رفت و به چشمم سالی است
- که عشق زمزمه بر تار پیرهن بندد
 بعد از این سینه آه سر می‌باید کشید
 در میان عاشقان این سرزنش ما را بس
 می‌برد از هوش این می‌کبک صاحب هوش را
 حال هجران تو چه دانی که چه مشکل حالی است
- ۱) ج، ه، د، الف، ب
 ۲) ج، الف، ب، ه، د
 ۳) الف، ج، د، ه، ب
 ۴) د، ه، الف، ج

۳۵ - در کدام گزینه از آرایهٔ «مجاز» استفاده نشده است؟

- ۱) او تمام کاسه را خورد.
 ۲) دنیا از زورگویی بیزار است.
 ۳) مغز مهم‌ترین بخش عصبی است.
 ۴) من دل این کار را ندارم.

۳۶ - در هر دو بیت کدام گزینه، واژهٔ «سر» در معنای حقیقی به کار رفته است؟

- الف) خود را مرنجان ای پدر سر را مکوب اندر حجر
 ب) نفس ما از مدد عشق قوی بود، قوی
 پ) ما با می و مینا، سر تقوا داریم
 ت) هر شبم با غم هجران تو سر بر بالین
- با نقش گرمابه مکن این جمله چالیش و غزا
 سر ما در ره معشوق فدا بود، فدا
 دنیا طلبیم و میل عقبی داریم
 روزی ار با تو نشد دست در آغوش مرا
- ۱) الف، پ
 ۲) ب، ت
 ۳) الف، ت
 ۴) ب، پ

۳۷ - آرایه‌های منسوب به کدام بیت، نادرست است؟

- ۱) جانم میان آتش هجران به باد رفت
 ۲) رسم عاشق‌گشتی و شیوهٔ شهر آشوبی
 ۳) سخن حور و بهشت و مه و مهر و شب و روز
 ۴) اگر وصال میسر شود و گر نشود
- گرچه ز دیده هست مرا در کنار آب (کنایه - استعاره)
 جامه‌ای بود که بر قامت او دوخته بود (تشبیه - واج‌آرایی)
 چون بدیدید جمالش همه کوتاه کنید (کنایه - مجاز)
 به جای با ز پی او به فرق می‌پویم (تشبیه - جناس)

۳۸ - در همهٔ ابیات، «مجاز به علاقهٔ شباهت» وجود دارد به جز

- ۱) بدان طوق و گوی آن مه مهرجوی
۲) به بوی لعل میگونش به ظلماتی در افتادم
۳) چشم‌ها نه شگفت اگر شد پر ستاره بی رُخش
۴) همه شب در این حدیثم که خنک تنی که دارد
- ز مه طوق برده، ز خورشید گوی
که گر میرم ز استسقا نجویم آب حیوان را
کاختران از غیبت خورشید گردند آشکار
مژه‌ای به خواب و بختی که به خواب در نباشد

۳۹ - ترتیب ابیات زیر از نظر آرایه‌های «تشبیه، کنایه، مجاز و تشخیص» کدام است؟

- الف) بحر پرشور جنون لنگر نمی‌گیرد به خود
ب) سر پابوس تو دارم من و هیبهات کجا
ج) بر ایشان ببارید باران وجود
د) تا مرا عشق تو تعلیم سخن گفتن کرد
- کی ز سنگ کودکان دیوانه شورش کم شود
به چنان پایه چنین بی سر و پای برسد
فروشتشان گرد دل از وجود
خلق را ورد زبان مدحت و تحسین من است
- ۱) ج - د - الف - ب
۲) ج - الف - ب - د
۳) ب - د - الف - ج
۴) ب - د - ج - الف

۴۰ - در کدام ابیات، آرایهٔ «مجاز» یافت می‌شود؟

- الف) به کهسار چون ابر خوش برشدی
ب) گفتم بیا صفای مودت به هم مزن
ج) جهانجوی در زیر پولاد بود
د) در آن ملک قارون برفتی دلیر
ه) گرچه دو رو همچو زرم مهر تو دارد نظرم
- نه زان ابر کز خوی تنش تر شدی
گفتا برو به راه کدورت قدم مزن
به خفتانش بر تیر چون باد بود
که شه دادگر بود و درویش سیر
از من و از مهر فلک مه‌تر و افلاک‌ترم
- ۱) «الف» - «ب» - «د» - «ه»
۲) «الف» - «ج» - «د» - «ه»
۳) «ب» - «ج» - «د»
۴) «الف» - «ب» - «ج»

درس هفتم: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های ۱۰ و ۱۱

۴۱ - دورهٔ پایان سبک عراقی است.

- ۱) اواخر قرن دهم هجری
۲) اوایل قرن دهم هجری
۳) اوایل قرن نهم هجری
۴) اواخر قرن نهم هجری

۴۲ - در کدام گزینه هم اسم و هم ویژگی شعر شاعر قرن دهم به‌درستی بیان شده است؟

- ۱) شعرش از نظر دقت، ظرافت و رقت معانی مشهور است. (محتشم کاشانی)
۲) واقع‌گرایی شاخصهٔ اصلی شعر اوست. (وحشی بافقی)
۳) وی، خداوندگار مضامین تازهٔ شعری است. (صائب تبریزی)
۴) در ابداع معانی و خیال‌های رنگین مشهور است. (کلیم کاشانی)

۴۳ - مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) رسید عشق و ز اغیار گشت صافی دل / پیمبر آمد و شد کعبه از بتان خالی
۲) دل جای عشقت ساختم از غیر تو پرداختم / حاشا که سازم کعبه را چون کافران بتخانه‌ای
۳) غیر را در خلوت در بستهٔ ما بار نیست / در میان جمع تنهائیم ما همچون حباب
۴) فضای خلوت دل جلوه‌گاه غیری نیست / شکافتیم به نام تو این معما را

۴۴ - در کدام گزینه نام شاعری آمده است که شعرش ویژگی‌های زیر را داراست؟

- مضمون‌های پیچیده و استعاره‌های رنگین، خیال‌انگیز و سرشار از ابهام و تخیل‌های رمزآمیز شاعرانه،
۱) پادشاه سرور را گر ز طواف درت
۲) بیدل این نقد به تاراج غم نسیه مده
۳) از فضولی‌های خود صائب خجالت می‌کشم
۴) هر چه صد روز آن کلیم خوش خطاب
- از دگران باز ماند محتشم ناتوان
کار امروز کن امروز، ز فردا، فردا
من که باشم تا کنم تلقین که رحمت کن مرا؟
ساختی در یکدم او کردی خراب

۴۵ - از دیدگاه تاریخ ادبیات در متن زیر چند غلط وجود دارد؟
 «حکومت صفوی به شعر ستایشی و درباری و عاشقانه‌های زمینی علاقه داشت. عده‌ای از شاعران دوره صفوی برای امرار معاش راهی دیار هند شدند زیرا در دیار هند بازار غزل رواج داشت در این دوره شاعران در قهوه‌خانه‌ها به مشاعره و مناظره می‌پرداختند. شاهان صفوی در ترویج زبان ترکی نقش بسزایی داشتند اما به شعر و شاعری و معماری و انواع هنر بی‌توجه بودند.»

- ۱) چهار ۲) سه ۳) پنج ۴) دو

۴۶ - کدام گزینه درباره تاریخ ادبیات قرن یازدهم هجری درست بیان شده است؟

- ۱) وابسته بودن شعر به دربار و توجه به طبقه مدیحه‌سرایان درباری باعث شد که طبقات و گروه‌های بیشتری مدعی شعر و شاعری شوند.
 ۲) شاعران سروده‌های خود را بیشتر با مضامین پند و اندرز و وصف معشوق آسمانی همراه کردند.
 ۳) به وجود آمدن مراکز تجمعی مثل قهوه‌خانه‌ها به دلیل آشنایی ایرانیان با اروپا بود.
 ۴) حکومت صفوی در کنار ترویج مذهب شیعه، شعر ستایشی، درباری و عاشقانه‌های زمینی را هم ترویج داد.

درس هشتم: پایه‌های آوایی همسان (2)

۴۷ - خوشه‌های هجایی مصراع زیر در کدام گزینه آمده است؟

«سعدی بنالیدی ز ما، مردان ننانند از الم»

- ۱) -UU- | -UU- | -UU- | -UU- ۲) -U- | -U- | -U- | -U-
 ۳) -U- | -U- | -U- | -U- ۴) -U| -U- | -U| -U-

۴۸ - نشانه‌های هجایی بیت زیر با کدام گزینه انطباق دارد؟

«هر چه گوئی از بهانه، لائسَلَم لائسَلَم
 کار دارم من به خانه لائسَلَم لائسَلَم»

- ۱) گر به دیوان غزل صدر نشینم چه عجب سال‌ها بندگی صاحب دیوان کردم
 ۲) هین که گردن سست کردی، کو کبابت کو شرابت هین که بس تاریک رویی ای گرفته آفتابت
 ۳) شبی دل را به تاریکی ز زلفت باز می‌جستم رخت می‌دیدم و جامی هلالی باز می‌خوردم
 ۴) وز برای صید دل در گردنم زنجیر زلف چون کمند خسرو مالک رقاب انداختی

۴۹ - وزن بیت زیر کدام است؟

«آتشی دیدی که چون تأثیر کرد
 سنگ را خون کرد و بی تأخیر کرد»

- ۱) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن ۲) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن ۳) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن ۴) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

۵۰ - در کدام گزینه، هر مصراع از تکرار چهار «فعولن» پدید آمده است؟

- ۱) چه بوی است کارام دل می‌برد در گر بوی زلف دلارام ماست
 ۲) به بازار او نقد دل چون فرستم که قلب است و کس رایگان برنگیزد
 ۳) حفاظت چنان باد در کار من که خشنود گردی ز گفتار من
 ۴) تلف گشت عمرم در ایام مهر بدل گشت دلقم به زنار عشق

۵۱ - وزن کدام مصراع متفاوت است؟

- ۱) به یکی نقش برین خاک و بر آن نقش دگر ۲) مَه خود را بنماییم بدیشان من و تو
 ۳) نروم جز به همان ره که توام راه‌نمایی ۴) برو ای زاهد و بر دُرْدکشان خرده مگیر

۵۲ - کدام گزینه فاقد وزن همسان دولختی است؟

- ۱) هجر خدایا بس است زود وصالی بده شوق مده اینهمه یا پر و بالی بده
 ۲) ای عندلیب خو کن با خار غم که هر گز بوی گل مرّوت زین بوستان نیاید
 ۳) دو هفته رفت که نخواستی به نیم نگاهم هنوز وقت نیامد که بگذری ز گناهم
 ۴) عشق است که سر در قدم ناز نهاده حُسن است که می‌گردد و جویای نیاز است

۵۳ - همهٔ ابیات کدام گزینه بر اساس وزن «فعلون فعلون فعلون فعل» سروده شده است؟

- (الف) برادر، مرا در چنین بی‌دلی / ملامت رها کن اگر عاقلی
 (ب) ولی بزم روح است و ساقی غیب / بیوید بوی و نبینید رنگ
 (ج) رسولا! خدا را به جایی که دانی / چه باشد که از من دعایی رسانی
 (د) نکوهش مکن چرخ نیلوفری را / برون کن ز سر باد خیره سری را
 (ه) تماشا مرو نک تماشا تویی / جهان و نهان و هویدا تویی

- ۱) الف - ب - ج ۲) ب - ج - د ۳) الف - ب - ه ۴) ب - ج - ه

درس نهم : استعاره

۵۴ - در همهٔ گزینه‌ها آرایهٔ «استعاره» به کار رفته است مگر گزینهٔ

- ۱) یکی ز شب گرفتگان چراغ بر نمی‌کند ۲) دریغ کز شبی چنین سپیده سر نمی‌زند
 ۳) نشستام در انتظار این غبار بی‌سوار ۴) در این سرای بی‌کسی، کسی به در نمی‌زند

۵۵ - در بیت «بهاران که شاباش ریزد سپهر / به دامان گلشن ز رگبارها، چه آرایه‌هایی وجود دارد؟

- ۱) مراعات نظیر و استعاره ۲) مراعات نظیر و تشبیه ۳) استعاره و تشبیه ۴) جناس و تشبیه

۵۶ - در بیت «روی و چشمی دارم اندر مهر او / کاین گهر می‌ریزد، آن زر می‌زند» همهٔ آرایه‌ها به جز آرایهٔ به کار رفته است.

- ۱) مراعات نظیر ۲) استعاره ۳) لفّ و نشر ۴) حسن تعلیل

۵۷ - در کدام گزینه از «تشخیص بخشیدن» استفاده شده است؟

- ۱) این گنبدهای لاجوردی و مناره‌های رنگارنگ، با غرور و نخوتی دلیرانه، آسمان زنگارگون را می‌شکافند.
 ۲) این شهر کوچک دربند، همواره سدّی در برابر تاخت و تازهای وحشیان بوده است.
 ۳) پرتو زرین آفتاب مخصوصاً در سواحل غربی این دریاچهٔ بزرگ، بیشتر درخشندگی دارد.
 ۴) مسجدها و مناره‌های رنگارنگی که در چهار محلهٔ آن دیده می‌شود، یادگار هنرنمایی صنعتگران ایران است.

۵۸ - در مصراع اول کدام گزینه «استعارهٔ مصرّحه» دیده می‌شود؟

- ۱) ای عشق همه بهانه از توست من خامشم این ترانه از توست
 ۲) چشم همّت چون شود خورشید بین کی شود با ذرهٔ هرگز همنشین
 ۳) آن که پیشش بنهد تاج تکبر خورشید کبریایی است که در حشمت درویشان است
 ۴) مرا در خانه سروی هست کاندر سایهٔ قدش فراغ از سرو بُستانی و شمشاد چمن دارم

۵۹ - در چند بیت از ابیات زیر استعارهٔ مکنیه به کار نرفته است؟

- (الف) ما شبی دست بر آریم و دعایی بکنیم غم هجران تو را چاره ز جایی بکنیم
 (ب) در آن زمین که نسیمی وزد ز طرهٔ دوست چه جای دم زدن نافه‌های تاتاریست
 (ج) اگر غم لشکر انگیزد که خون عاشقان ریزد من و ساقی بر او تازیم و بنیادش براندازیم
 (د) بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم
 (ه) چنان زلف تو گفتا که جان وسیله مساز کزین شکار فراوان به دام ما افتد

- ۱) چهار ۲) سه ۳) یک ۴) دو

۶۰- در ابیات زیر مجموعاً چند استعاره دیده می‌شود؟

نماز شام چو پنهان شد آتش اندر آب
سپهر چهره ببوشید زیر پر غراب
هیچ کس را مکر و فن سودی نکرد
پیش بازی‌های مکار قضا
چند است نرخ بوسه به شهر شما که من
عمریست کز دو دیده گهر می‌نشانت
ابر را بنگر که لاف درفشانی می‌زند
بس که از چشمم به دامن لؤلؤی لالا گرفت

۱ شش ۲ هفت ۳ هشت ۴ نه

درس دهم : سبک شناسی قرن های 10 و 11 (سبک هندی)

۶۱- نوع نثر آثار زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

عباس نامه - عالم آرای عباسی - احسن التواریخ

۱ مصنوع - ساده - بینابین ۲ بینابین - مصنوع - ساده ۳ مصنوع - بینابین - بینابین ۴ بینابین - مصنوع - ساده

۶۲- مکتب وقوع، نتیجه چاره اندیشی شاعران برای بود و بازتاب طبیعی محیط اجتماعی قرن بود که البته راه به جایی نبرد.

۱ بازگشت به حقیقت گویی - یازدهم ۲ پرداختن به مسائل اجتماعی و سیاسی - یازدهم

۳ تغییر سبک و رهایی از گرفتاری های تقلید - دهم ۴ آشنایی با معارف و تفکرات هندوان - دهم

۶۳- همه گزینه ها به جز ویژگی نثر سبک هندی را دارند.

۱ بعد از واقعه فرهادخان منظور الطاف شاهانه گشته به وزارت کل گیلانان منصوب و بدین پایه والا سربلند گردید.

۲ چون پادشاه اسرار خویش را بر این نسق عزیز و مستور داشت و وزیر کافی گزیده ملک او پایدار باشد.

۳ دیگر باره خود را آلوده معاصی گردانید امید که حضرت الراحمین از تقصیراتش گذشته، مغفور گردد.

۴ بنابراین مراعات جانب سیادت خان احمد و قرب و قرابت با والده محترمه بندگان اشرف داشت.

۶۴- همه ابیات به جز بیت گزینۀ با برخوردار از آرایه حسن تعلیل، نمونه ای از شعر سبک هندی هستند.

۱ مرا ز لوح وجود این دو حرف موجود است ۲ دل شکسته چو جیم و قد خمیده چو لام

۳ نگشته است دوتا پشتم از کهنسالی ۴ که قد ز بار گنه چون کمان خمیده مرا

۵ تهیدستی ندارد جز خجالت حاصل دیگر ۶ که بار بید مجنون سر به زیر انداختن باشد

۷ زان سیه می کند از آه جهان را عاشق ۸ که کسی راه به سر منزل جانان نبرد

۶۵- در کدام ابیات ویژگی ادبی «سبک هندی» مشهود است؟

الف- طریق عقل را بر عشق رجحان می دهد زاهد ۱ عصایی بهتر از صد شمع کافوری است اعمی را

ب- لباس مرگ بر اندام عالمی زیباست ۲ چه شد که کوتاه و زشت این قبا به قامت ماست

ج- هر کجا غم نیست آنجا زندگانی مشکل است ۳ زین سبب آدم به تعجیل از بهشت آمد برون

د- خزینۀ گهر ماست معنی رنگین ۴ بریدن از دو جهان است تیغ جرأت ما

ه- در این درگاه بی چونی همه لطف است و موزونی ۵ چه صحرايي، چه خضرايي، چه درگاهي، نمی دامن

۱ الف - ب - ه ۲ الف - ج - د ۳ ب - ج - د ۴ ب - د - ه

درس یازدهم : پایه های آوایی همسان دو لختی

۶۶- کدام بیت در «وزن دوری» سروده نشده است؟

۱ گرچه در این شور و شرم غرقه بحر شکرم ۲ گرچه اسیر سفرم تازه به بوی وطنم

۳ گفتم عشق را شبی راست بگو تو کیستی ۴ گفت حیات باقی ام عمر خوش مکررم

۵ آتش رخسار گل خرمن بلبل بسوخت ۶ چهره خندان شمع آفت پروانه شد

۷ بنای مهر نمودی که پایدار نماند ۸ مرا به بند بیستی خود از کمند بجستی

۶۷- در کدام بیت، هجای پایان نیم مصراع، هجای کشیده نیست؟

- ۱) اهل دل آتش دم‌اند، بین که به روی محیط
- ۲) خاک ز سعی غبار بر فلکش نیست بار
- ۳) نیست بساط جهان، قابل دلبستگی
- ۴) نخل گداز آبیاری از بن و بارش می‌رسد
- آبله‌های حباب از نفس گوهر است
- سجده غنیمت شمار عالم دون همتی است
- ریشه‌ی ما چون نفس در چمن دیگر است
- گریه چه خرمن کنیم حاصل شمع آفتی است

۶۸- بیت‌های کدام گزینه به تمامی بر وزن «مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن» است؟

الف) جایی که جام در دست آن مه خرام دارد	ب) ای سعی نگون، زین دشت، در سر چه هوا داری
پ) عمریست چون گل می‌روم زین باغ حرمان در بغل	ت) صبری که صبح این باغ از ما جدا نهند
ث) دل زنده شود کز تو حیاتی طلبد	ج) از رنگ دامن بر کمر، از بو گریبان در بغل
	د) مژگان گشودن آنجا مهتاب و بام دارد
	ه) گل می‌رسد دو دم باش تا بر قفا نهند
	و) جان باز رهد کز تو نجاتی طلبد
- ۱) الف، پ ۲) الف، ت ۳) ب، ث ۴) ث، ت

۶۹- در کدام گزینه ردیف، یک پایه آوایی به شمار می‌رود؟

- ۱) گر بر در وصلت امید بار بودی
- ۲) ذره نماید آفتاب ار به جمال تو رسد
- ۳) هر تار ز مژگانش تیری دگر اندازد
- ۴) عقل ز دست غمت دست به سر می‌رود
- بس دیده کز جمالت امیدوار بودی
- عین کمال خسته باد ار به کمال تو رسد
- در جان شکند پیکان چون در جگر اندازد
- بر سر کوی تو باد هم به خطر می‌رود

۷۰- وزن کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) مرده بُدم، زنده شدم، گریه بُدم، خنده شدم
- ۲) کیسه هنوز فربه است، با تو از آن قوی‌دلم
- ۳) تلخ کنی دهان من، قند به دیگران دهی
- ۴) آب زنید راه را، هین که نگار می‌رسد
- دولت عشق آمد و من، دولت پاینده شدم
- چاره چه خاقانی اگر کیسه رسد به لاغری
- نَم ندهی به کشت من، آب به این و آن دهی
- مژده دهید باغ را، بوی بهار می‌رسد

۷۱- نشانه‌های هجایی «- U - U - - - - U - U - -» وزن کدام بیت است؟

- ۱) دل عالمی بسوزی چو عذار بر فروزی
- ۲) چه خوش است در فراقی همه عمر صبر کردن
- ۳) حافظ به خود نپوشید این خرقة می‌آلود
- ۴) تو چه ارمغانی آری که به دوستان فرستی
- تو از این چه سود داری که نمی‌کنی مدارا؟
- به امید آن که روزی به کف اوفتد وصالی
- ای شیخ پاکدامن معذور دار ما را
- چه از این به ارمغانی که تو خویشان بیایی

۷۲- کدام بیت را نمی‌توان به دو صورت تقسیم‌بندی کرد؟

- ۱) در عین تیرباران چشم از تو برنبرستم
- ۲) خواهی که به چنگ آری آن زلف مسلسل را
- ۳) چون ز نسیم می‌شود زلف بنفشه پرشکن
- ۴) باشد که تو خود روزی از ما خبری پرسی
- در وقت دادن جان، دل از تو برنکنم
- یا سلسله بر گردن یا سلسله جنبان باش
- وہ که دلم چه یاد از آن عهدشکن نمی‌کند
- ورنه که بر هیهات از ما به تو پیغامی

درس دوازدهم: کنایه

۷۳- در بیت «قطره دانش که بخشیدی ز پیش / متصل گردان به دریاهاى خویش»، چه آرایه‌هایی به کار رفته است؟

- ۱) واج آرایی - مراعات نظیر - استعاره - کنایه
- ۲) مراعات نظیر - تشخیص - تضاد - واج آرایی
- ۳) واج آرایی - ایهام - استعاره - جناس
- ۴) واج آرایی - تشبیه - تشخیص - تضاد

۷۴- آرایه‌های «حس آمیزی، تلمیح، کنایه و جناس همسان» به ترتیب، در کدام ابیات وجود دارد؟

الف) گرچه صدفبار غمت خاک مرا داد به باد	نیست برخاطر من از نو غباری باری
ب) چشمت به خواب چشم مرا خواب می برد	زلفت به تاب جان مرا تاب می برد
ج) از سر یک دانه گندم در نمی آری گذشت	وز برای نزهت دل باغ رضوان بایدت
د) چنان بر صورت شیرین این دیوانه مفتونم	که در خاطر نمی گنجد خیال ملک پروینم
- ۱ الف - ج - ب - د ۲ الف - د - ب - ج ۳ د - ج - الف - ب ۴ د - ب - الف - ج

۷۵- آرایه‌های مقابل کدام بیت تماماً درست نیست؟

- ۱ آشنایی نه غریب است که دلسوز من است \ چون من از خویش برفتم دل بیگانه بسوخت (کنایه - ایهام تناسب)
 ۲ مگر نسیم خفت صبح در چمن بگذشت \ که گل به بوی تو بر تن چو صبح جامه درید (ایهام - تشخیص)
 ۳ شد سپر از دست عقل تا ز کمین عتاب \ تیغ جفا بر کشید ترک زره موی من (استعاره - تشبیه)
 ۴ عشق به تاراج داد رخت صبوری دل \ می نکند بخت شور خیمه ز پهلوی من (اسلوب معادله - حس آمیزی)

۷۶- به مصراع «گفتا ز که نالیم که از ماست که بر ماست»، «از ماست که بر ماست»، یادآور کدام ضرب‌المثل فارسی است؟

- ۱ چه مکن که خود افتی ۲ کرم درخت از خود درخت است. ۳ پا را به اندازه گلیمت دراز کن ۴ هرچه عوض دارد گله ندارد.

۷۷- ترتیب آرایه‌های «تشبیه، مجاز، کنایه، استعاره و تشخیص» در کدام گزینه آمده است؟

الف) به یک کرشمه که نرگس به خودفروشی کرد	فریب چشم تو صد فتنه در جهان انداخت
ب) یارب تو آن جوان دلاور نگاه دار	کز تیر آه گوشه‌نشینان حذر نکرد
ج) چو آشامیدم این پیمان را پاک	در افتادم ز مستی بر سر خاک
د) صبا اگر گذری افتدت به کشور دوست	بیار نفعه‌ای از گیسوی معنبر دوست
ه) کوه را از پا درآورد تنگدستی‌ها و من	سال‌ها شد خویش را بر پای دارم همچو سرو
- ۱ ب، ج، ه، الف، د ۲ ه، الف، ج، ب، د ۳ ب، الف، د، ه، ج ۴ ه، ج، د، الف، ب

۷۸- در کدام یک از ابیات زیر هر دو آرایه «کنایه و مجاز» وجود دارد؟

- ۱ اگر این بار جان برم ز غمت دگرم عاشقی هوس نکند
 ۲ ز شرم موی سفید است هوشیاری من وگر نه نشئه مستی کم از جوانی نیست
 ۳ ما را سر باغ و بوستان نیست هر جا که تویی تفرج آنجاست
 ۴ دارم آن سر که سر اندر قدمت اندازم وین خیالی است که اندر سر بسیاران است

۷۹- در کدام بیت همه انواع آرایه‌های علم بیان مشهود است؟

- ۱ غوطه دادم در دل الماس داغ خویش را روشن از آب گهر کردم چراغ خویش را
 ۲ مرغ هوا و ماهی دریا به خواب و من بیدار و چشم دوخته در چشم اختران
 ۳ گاه گریم چون صراحی گاه خندم چون قدح گاه بالم چون صنوبر گاه نالم چون رباب
 ۴ صد مکیده خون به ساغر دل زان لعل کرشمه زاست ما را

پاسخنامه تشریحی

۱ - گزینه ۳ جامی

* معروف‌ترین شاعر قرن نهم هجری است.

* کتاب بهارستان را به تقلید از گلستان سعدی نوشت.

* کتاب نوحات‌الانس را به شیوه تذکرة‌الاولیای عطار در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان نوشت.

* مثنوی تحفة‌الاحرار را به پیروی از نظامی سرود.

۲ - گزینه ۴

۳ - گزینه ۲ بررسی موارد:

- نثر کتاب «المعجم فی معاییر اشعار العجم» در مقدمه، مصنوع و در اصل کتاب، ساده و عالمانه است.

- گلستان، به نثر مسجع نوشته شده است.

- نثر کتاب «مرصادالعباد من المبدأ الی المعاد» گاهی ساده و گاه دارای سجع و موازنه است.

۴ - گزینه ۲ خواجه کرمانی از غزل‌پردازان برجسته قرن هشتم است؛ شاعری که غزل‌های او بر حافظ نیز تأثیرگذار بوده است. خواجه چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سروده که نشان‌دهنده استادی او در شاعری است. شعر او در مجموع، کمال یافته و پخته است.

۵ - گزینه ۱ آثار منظوم (شعر): عشاق‌نامه (فخرالدین عراقی)، جمشید و خورشید (سلمان ساوجی)، موش و گربه (عبید زاکانی)، بوستان (سعدی)، تحفة‌الاحرار (جامی)

آثار منثور (نثر): مرصادالعباد (نجم‌الدین رازی)، رساله دلگشا (عبید زاکانی)، بهارستان (جامی)، طبقات ناصری، المعجم فی معاییر اشعار العجم (شمس قیس رازی)

۶ - گزینه ۲ ابن بیین، شاعر عصر سربداران و مردی دهقان‌پیشه است، شهرتش در قطعات اخلاقی است.

۷ - گزینه ۳ این اثر متعلق به شمس قیس رازی است که نثر مقدمه‌اش مصنوع است.

۸ - گزینه ۳

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه (۱):

ک	ی	ط	م	ع	د	ر	ا	گ	ر	د	ش	ی	گ	ی	ت	ی	د	و	ن	پ	ر	و	ر	ک	ت	م
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

گزینه (۳):

ه	م	ز	ف	ر	ر	ش	م	س	ب	ا	ش	د	ا	ی	ن	س	ب	ب
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

۹ - گزینه ۱ وزن واژه ابیات یاد شده به شرح زیر است:

(۱) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

(۲) مفاعیلن مفاعیلن مفاعی

(۳) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

(۴) مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

با توجه به وزن ابیات، واژه‌های گزینه «۱» به ترتیب، مناسب‌ترین واژه‌ها برای جاهای خالی است.

۱۰ - گزینه ۲

دا	نی	ک	چی	ست	دو	ت	دی	دا	ر	یا	ر	دی	دن		
در	کو	ی	او	گ	دا	یی	ب	ر	خ	س	ر	وی	گ	زی	دن

هر دو مصراع روی هم ۸ پایه آوایی دارد.

۱۱ - گزینه ۳ فقط در گزینه (۳) واژه «نمی‌گنجد» که ردیف است، یک پایه را تشکیل داده است.

ن	می	گن	جد
-	-	-	U

۱۲ - گزینه ۳ در این گزینه مرز آوایی به صورت زیر است:

هر ک سی کو / دو ر ما دز / اص ل خیش

۱۳ - گزینه ۴ پایه‌های آوایی مصراع اول گزینه‌ها را می‌بینیم:

گزینه (۱): ب گوا ی پی / ک مش تا قا / ب دا حض رت / که مه جو ری /

گزینه (۲): ز فر زی بن / دا رخ من / چ شه ما تم / چ شه ما تم /

گزینه (۳): ز هی در یا / ی گ هر بخ / ش موجن گی / ز په نا ور

گزینه (۴): تر سم دری / دل های شب / از سی ن ا / هی سر ز ند

۱۴ - گزینه ۱ تلمیح: اشاره دارد به کوه سینا (طور) و تجلی نور خداوند بر آن - تشبیه سینه به سینه سینا - تشخیص: سینه سینا، چون سینه به سینا که جاندار نیست، نسبت داده شده است.

۱۵ - گزینه ۲ بیت ج: «آمیختن آب و آتش، تناقض بیت الف): «دل نرم، حس آمیزی دارد.

بیت د): «خلوتگه راز، استعاره از قلب» بیت ب): «سلسله زلف، تشبیه

۱۶ - گزینه ۴ زیرا جمله فوق فاقد هر گونه آرایه بیانی است. همای سعادت: تشبیه / قلّه سعی و تکاپو: تشبیه / دامن سعی و تکاپو: اضافه استعاری

۱۷ - گزینه ۲ «راندن از درگاه خود» وجه شبهه بین «باغبان» و «نسیم» / «اشک» مشبه و «گلنار» مشبه به، «باغبان» مشبه و «نسیم» مشبه به

۱۸ - گزینه ۱ در مصراع اول شاعر گل را به حضرت یوسف (ع) مانند کرده است و وجه شبه هر دو زیبایی است در مصراع دوم تشبیه بلیغ اسنادی به کار رفته است که هر جزئی از آن در یک گزینه آمده است بنابراین پاسخ صحیح فقط گزینه ۱ است.

۱۹ - گزینه ۲ ۱- تشبیه جان به چشم: مشبه: جان / مشبه به: چشم / ادات: به سان / وجه شبه: دژم

۲- تشبیه زلف به پشت: مشبه: زلف / مشبه به: پشت / ادات: به سان / وجه شبه: دایم به خم

در گزینه های دیگر یک تشبیه به کار رفته است البته در گزینه (۴) یک اضافه تشبیهی نیز به کار رفته که همان گونه که می دانیم فقط مشبه و مشبه به دارد: دام عشق

۲۰ - گزینه ۴ در بیت گزینه (۴)، از میان ارکان تشبیه ادات ذکر نشده است.

رخ: مشبه / آئینه: مشبه به / روشن: وجه شبه

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه (۱): «شب هجر: مشبه / بخت سیاه: مشبه به / چو: ادات / تیرگی آموختن (تیره بودن): وجه شبه

گزینه (۲): لب: مشبه / می: مشبه به / گون: ادات / مستی را بودن: وجه شبه

گزینه (۳): من: مشبه / زهره چنگی: مشبه به / چون: ادات / رقص آمدن: وجه شبه

۲۱ - گزینه ۲ مهم ترین خصیصه زبانی در سبک عراقی، درهم آمیختن ویژگی های کهنی است.

۲۲ - گزینه ۱ الف- ستایش عشق است که به سبک عراقی اختصاص دارد.

ب - توصیفات ساده که مخصوص سبک خراسانی است.

پ - تأثیر قضا و قدر از ویژگی های فکری سبک عراقی است.

ت - توصیف روحیات عاشق و وصف عشق که از ویژگی های سبک عراقی است.

ث - ستایش عقل از ویژگی های سبک خراسانی است.

ج - حماسه و روحیه قهرمانی از ویژگی های سبک خراسانی است.

چ - توصیف شادی و لذت عشق از ویژگی های سبک خراسانی است.

۲۳ - گزینه ۲ در قرن هفتم و هشتم، برخی از نویسندگان کتاب های مشکل را به زبان ساده بازنویسی می کردند چنان که ملاحسین واعظ کاشفی کتاب کلیله و دمنه را به انشای دوره خود بازگرداند و آن را انوار سهیلی نامید.

۲۴ - گزینه ۴ کوتاهی جملات از ویژگی های سبک عراقی نیست.

۲۵ - گزینه ۳ ویژگی فکری سبک عراقی در گزینه (۳)، عرفان است.

۲۶ - گزینه ۴ مفهوم بیت گزینه (۴)، تقابل عشق و عقل است ولی ابیات گزینه های (۱)، (۲) و (۳)، در ستایش عشق است.

۲۷ - گزینه ۴ بازتاب علوم در شعر - فراق - از ویژگی های فکری شعر «سبک عراقی» است.

(۱) توجه به دنیای بیرون (خراسانی)

(۲) وصال - شادی گرایی (خراسانی)

(۳) زمینی بودن معشوق (خراسانی)

۲۸ - گزینه ۴

مصراع گزینه (۴) بر وزن «فعولن فعولن فعولن فعل» است.

در حالی که مصراع های سایر گزینه ها بر وزن «مفاعیلن مفاعیلن فعولن» است.

بی	گُف	تا	کِ	ای	مر
U	-	-	U	-	-
د	بَد	می	کُ	نَد	
U	-	-	U	-	

۲۹ - گزینه ۱ ای ة م هس | تی ز تُ پی | دا شُن د
- U U - | - U U - | - U -

۳۰ - گزینه ۲ وزن واژه بیت صورت سؤال «مستفعلن مستفعلن مستفعلن» است که با وزن گزینه ۲ یکسان است:

بیت صورت سوال:

با چش م پُر	نی رَن گِ او	حَا فِظ مَ گُن	آ هَن گِ او
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن
-U - -	-U - -	-U - -	-U - -
کان طُر رِ یِ	شَب رَن گِ او	بَس یا ر طُر	را ری گِ نَد

بیت ۲:

مى مى ز نم مى مى ز نم مستفعلن -U -	هر رو ز گا ذر نی ک نا مستفعلن -U -	مَنْ دَر ط لَب عَت هَر ز مان مستفعلن -U -	عُم رى سَت تا دَس ت ش فا مستفعلن -U -
---	---	--	--

وزن دیگر گزینه‌ها به شرح زیر است:

گزینه ۱: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

گزینه ۳: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

گزینه ۴: مفتعلن مفتعلن فاعلن

۳۱ - گزینه ۴ در این گزینه سه پایه آوایی وجود دارد ولی در گزینه‌های دیگر چهارپایه آوایی دیده می‌شود:

گزینه ۱: گر سیل عا / لم پر ش ود / هر موج چن / اش تر ش ود / ۴ پایه آوایی

گزینه ۲: ۱ گر مر / گ دا دس / ت بی داد / چیست / ۴ پایه آوایی

گزینه ۳: سوی شور رس / تار و کن / شاخ یز آ / ب ح یات: ۴ پایه آوایی

گزینه ۴: دور ب گر / دان م را / ده ن خست: ۳ پایه آوایی

۳۲ - گزینه ۱ زمین و شنا ← -U

نوروزی و بادامی ← - - -

نورالزهره، نورالعینی ← - - - -

معطر و محمد ← -U -

در سایر گزینه‌ها: ولی‌الله (-UU-)، دارالسلام (-U - -) و مال‌التجاره (-U - U -) به کلمات آمده در صورت سؤال نمی‌آید.

۳۳ - گزینه ۳ وزن بیت ۳ ← ۴ بار فاعلاتن

وزن ابیات ۱ و ۲ ← فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

وزن بیت ۴ ← فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

۳۴ - گزینه ۱ ج: سر مجاز از مو / ه: ایهام تناسب ماه / ۱- معشوق ۲- سی روز و با سال و هفته تناسب / د: حس آمیزی: پند تلخ / الف: چو چنگ تشبیه / ب: تضاد سرد و گرم

۳۵ - گزینه ۳ در گزینه (۳) از صنعت مجاز استفاده نشده است.

در گزینه (۱) «کاسه، مجاز از «محتوای کاسه یا آنچه درون کاسه است».

در گزینه (۲) «دنیا، مجاز از «مردم دنیا».

در گزینه (۳) «دل، مجاز از «جرات و شجاعت» است.

۳۶ - گزینه ۳ بررسی سایر موارد:

بیت ب، سر: مجاز از جان

بیت پ، سر: مجاز از قصد

۳۷ - گزینه ۴ در بیت گزینه (۴)، تشبیه و جناس دیده دیده نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) به باد رفتن ← کنایه / آب ← استعاره از اشک

(۲) رسم عاشق‌کشی و شیوه شهر آشوبی [مانند] جامه ← تشبیه / واج «ش» ← واج آرایبی

(۳) حور و بهشت و مه و مهر و شب و روز ← مجازاً از همه زیبایی‌ها / سخن کوتاه کردن ← کنایه از مختصر کردن سخن

۳۸ - گزینه ۱ ۴ ← مه ← استعاره از «معشوق»

۲ ← لعل ← استعاره از «لب»

۳ ← ستاره ← استعاره از «اشک»

۴ ← استعاره ندارد.

۳۹ - گزینه ۲ ج ← تشبیه ← باران جود - گرد ذل

الف ← کنایه ← لنگر گرفتن ← کنایه از آرام گرفتن

ب ← مجاز ← سر (در مصراع اول) ← مجاز از قصد و تصمیم

د ← تشخیص ← عشق، بتواند تعلیم دهد.

۴۰ - گزینه ۲ مجازهای موجود در ابیات:

الف) «ابر» در مصراع دوم مجاز از باران

ج) «پولاد» مجاز از لباس رزم پولادین

د) «سیر» مجاز از بی‌نیاز

ه) «زر» مجاز از سکه

۴۱ - گزینه ۲ سبک عراقی تا اوایل قرن دهم هجری سبک غالب ادبی بود.

۴۲ - گزینه ۲ در این گزینه هم نام شاعر و هم ویژگی و هم قرنش درست نوشته شده است.

اما در گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: محتشم کاشانی شاعر مرثیه سرای قرن دهم است؛ اما توضیح نوشته شده مربوط به بابافغانی شیرازی است.

گزینه ۳: صائب تبریزی خداوندگار مضامین نو است؛ اما در قرن یازدهم می‌زیست نه قرن دهم.

گزینه ۴: کلیم کاشانی را به همین سبب «خلاق المعانی ثانی» لقب داده‌اند؛ اما ایشان شاعر قرن یازدهم است.

۴۳ - گزینه ۳ مفهوم مشترک ابیات مرتبط: دل جایگاه معشوق است؛ بدین سبب اغیار راهی به سوی دل ندارند.

اما شاعر در بیت گزینه ۳، به گوشه‌گیری خود از خلق اشاره دارد.

۴۴ - گزینه ۲ از ویژگی‌های عمده شعر بیدل دهلوی، مضمون‌های پیچیده و استعاره‌های رنگین، خیال‌انگیز و سرشار از ابهام و تخیل‌های رمزآمیز شاعرانه است.

۴۵ - گزینه ۲ حکومت صفوی به شعر ستایشی و درباری و عاشقانه‌های زمینی بی‌توجه بود.

در دیار هند بازار قصیده و مدح رواج داشت.

در قرن دهم شاهان صفوی به شعر و شاعری و معماری و انواع هنر توجه داشتند.

۴۶ - گزینه ۳ به سبب آشنایی ایرانیان با اروپا، مراکز تجمعی مثل قهوه‌خانه‌ها برای مشاعره، مناظره و نقد آثار دایر شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: وابسته نبودن شعر به دربار و از این رفتن طبقه مدیحه‌سرایان درباری باعث شد که طبقات و گروه‌های بیشتری مدعی شعر و شاعری شوند.

گزینه ۲: شاعران سروده‌های خود را با مضامین پند و اندرز، توصیف و بیان امور طبیعی و همچنین تبدیل موضوعات و تمثیلات کهن به مضامین تازه و به زبان جدید همراه کردند.

گزینه ۴: حکومت صفوی با ترویج مذهب شیعه، به شعر ستایشی و درباری و عاشقانه بی‌توجه بود.

۴۷ - گزینه ۲

سَع دِی بِ نَا	لِی دِی زِ مَا	مَر دَا / نَا	لَنْ دَرِ آ لَم
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن
-U - -	-U - -	-U - -	-U - -

۴۸ - گزینه ۲

هَر چِ گو بِی	اَز بَ هَا نِ	لَا نُ سَلِ لِم	لَا نُ سَلِ لِم
کار دَا رَم	مَنْ بِ خَا نِ	لَا نُ سَلِ لِم	لَا نُ سَلِ لِم
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن
- - U -	- - U -	- - U -	- - U -

هینِ کِ گر دَن	سُس تِ گر دِی	کُو کَ با بَت	کُو شِ را بَت
هینِ کِ بَس تا	رِی کِ رو بِی	اِی گِ رِف تِ	آ فِ تا بَت
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن
- - U -	- - U -	- - U -	- - U -

وزن گزینه ۱: ۱: فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن، فعلن

وزن گزینه ۳: ۳: مفاعیلن، مفاعیلن، مفاعیلن، مفاعیلن

وزن گزینه ۴: ۴: فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن

۴۹ - گزینه ۳

آ تِ شی دِی	دِی کِ چُن تَأ	ثِی رِ کَر دِ
سَن گِ را خُون	کَر دُ بِی تَأ	خِی رِ کَر دِ
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن
- - U -	- - U -	-U -

۵۰ - گزینه ۲

بِ با زَا	رِ او تَق	دِ دِلِ چُن	فِ رِ سِ تَم
فعولن	فعولن	فعولن	فعولن
- - U	- - U	- - U	- - U

وزن گزینه‌های ۱، ۳ و ۴: «فعولن فعولن فعولن فعولن» است.

۵۱ - گزینه ۳ خوانش صحیح در این گونه پرسش‌ها بسیار مهم است + درست تقطیع کردن و قواعد آن.

۱- فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن ← -UU - -UU - -UU - -UU

۲- فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن ← -UU - -UU - -UU - -UU

۳- فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن ← -UU - -UU - -UU - -UU

۴- فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن ← -UU - -UU - -UU - -UU

۵۲ - گزینه ۴ مستفعل مستفعل فعل (مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن) این گزینه دولختی نیست و ذوب‌حریز بوده و وزن همسان تک‌لختی و نیز ناهمسان دارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «مفتعلن فاعلن // مفتعلن فاعلن (وزن همسان دولختی)

گزینه ۲: «مفعول فاعلاتن // مفعول فاعلاتن» یا «مستفعلن فعولن // مستفعلن فعولن» وزن همسان دولختی

گزینه ۳: «مفاعیلن فعلاتن // مفاعیلن فعلاتن (وزن همسان دولختی)

۵۳ - گزینه ۳ ابیات الف - ب - هـ ← فعولن فعولن فعولن فعل

ابیات ج - د ← فعولن فعولن فعولن فعولن

۵۴ - گزینه ۳ چراغ: استعاره از آزادی / شب: نماد و استعاره از دوران ظلم؛ سپیده: استعاره از انقلاب و آزادی / سرای بی‌کسی: استعاره از میهن و کشور
اما در گزینه ۳، کنایه یافت می‌شود: «در انتظار غبار بی‌سوار بودن» کنایه از کار بیهوده کردن است.

۵۵ - گزینه ۱ بین کلمه‌های «گلشن، بهار و رگبارها» مراعات نظیر است. «شبابش» استعاره از قطرات باران است.

۵۶ - گزینه ۴ «روی و چشم» مراعات نظیر، «گهر» استعاره از اشک، «زر» استعاره از رخسار زرد، «روی» با «زر» و «چشم» با «گهر» آرایه لَف و نشر مشوَش را پدید آورده‌اند.

۵۷ - گزینه ۱ نویسنده به گنبد‌های لاجوردی و مناره‌های رنگارنگ که بی‌جان است، ویژگی‌های بارز انسانی، «غرور و نخوت» نسبت داده است و آرایه تشخیص به کار برده است.

۵۸ - گزینه ۴ گزینه ۴: «سرو» استعاره مصرّحه از همسر شاعر است. شاعر همسر خود را به سرو تشبیه کرده است. آنگاه مشبّه (همسر خود) را حذف کرده است و مشبّه‌به (سرو) را به جای آن به کار برده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «عشق چون یک پدیده غیر از انسان است و با حرف ندای ای» مورد خطاب واقع شده است. یک تشخیص است.

گزینه ۲: «چشم همت یک استعاره مکنیه از نوع تشخیص است؛ زیرا مشبه به آن انسان است. شاعر همت را به انسانی تشبیه کرده است. خورشید، تاج تکبر را بر دارد، تشخیص است.

۵۹ - گزینه ۳ تنها بی‌تی که استعاره مکنیه ندارد، بیت «الف» است.

بررسی سایر ابیات:

ب) دم زدن نافه: استعاره مکنیه و تشخیص

ج) (خون ریختن و لشکر انگیختن) به غم نسبت داده شده‌اند.

د) (سقف) به فلک داده شده است (اضافه استعاری مکنیه).

ه) سخن گفتن خیال زلف

۶۰ - گزینه ۲ بیت اول: «آتش» استعاره از خورشید و «پر غراب» استعاره از شب است. چهره داشتن سپهر، استعاره مکنیه و تشخیص است. (۳)

بیت دوم: بازی‌های مکار قضا (۱)

بیت سوم: «گهر» استعاره از اشک (۱)

بیت چهارم: «لؤلؤ» استعاره از اشک / لاف زدن ابر: تشخیص و استعاره (۲)

۶۱ - گزینه ۱ عالم آرای عباسی: نثر ساده عباس‌نامه: نثر مصنوعی احسن‌التواریخ: نثر بینابین

۶۲ - گزینه ۳ توضیحی که در این گزینه نوشته شده کاملاً درست است و جاهای خالی را به صورت درست کامل می‌کند.

۶۳ - گزینه ۲ در گزینه ۱ یکی از ویژگی‌های دستوری (زبانی) سبک هندی به چشم می‌خورد: جمع بستن کلمات فارسی با «ات» عربی ← گیلان‌ات

در گزینه ۳ هم کاربرد وجه وصفی و در گزینه ۴ هم مطابقت صفت و موصوف در تعداد و شمار به تقلید از زبان عربی وجود دارد.

والدّه محترمه در گزینه ۲ که از کتاب «کلیله و دمنه» است بدیهی است که ویژگی نثر سبک هندی نداریم.

۶۴ - گزینه ۱ در ابیات گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» آرایه حسن تعلیل به عنوان یکی از آرایه‌های پرکاربرد سبک هندی به کار رفته است.

۶۵ - گزینه ۲ در میان آرایه‌های ادبی، در سبک هندی تشبیه، تلمیحات رایج، حسن تعلیل، اسلوب معادله، حس آمیزی و تمثیل کاربرد بیشتری دارند

در بیت «ب» فقط تشبیه وجود دارد (لباس مرگ) و از بین آرایه‌های رایج دیگر در سبک هندی هیچ‌کدام در این بیت وجود ندارند. تشبیه هم علاوه بر سبک هندی، در سبک‌های دیگر ادبیات فارسی هم پرکاربرد است و نمی‌شود تنها با اتکا به این آرایه، سبک بیت را هندی دانست. این بیت از عارف قزوینی است که از شاعران دوره مشروطه است. در بیت «ه» نیز، هیچ‌کدام از آرایه‌های پرکاربرد

سبک هندی مشاهده نمی‌شود. بیت از مولاناست و در سبک عراقی جای می‌گیرد.

سه بیت دیگر همگی از صائب تبریزی هستند و ویژگی‌های ادبی سبک هندی را ندارند.

تشریح ابیات دیگر:

بیت الف) کاربرد اسلوب معادله؛ شاعر در مصراع دوم با مثالی، مفهوم موردنظر خود در مصراع اول را به شکل دیگری بیان می‌کند.

بیت ج) شاعر از آرایه حسن تعلیل استفاده کرده است؛ آدم به این دلیل از بهشت بیرون آمد که در بهشت غم وجود نداشت!

بیت د) عبارت «معنی رنگین» در مصراع اول حس آمیزی دارد و در هر مصراع یک تشبیه به کار رفته است.

۶۶ - گزینه ۱ تطبیح گزینه ۱: «۱»

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند

رَم	کَ	شِد	رِ	بِح	ی	قِ	عَر	رَم	شَد	رُ	شَو	رِبِ	دَ	چ	گِر
-	U	U	U	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-	U
نَم	طَ	وَ	ی	بُو	بِ	زِ	تَا	رَم	فَد	سَد	رِ	سِبِ	أَ	چ	گِر
-	U	U	U	-	U	U	-	-	U	U	U	-	U	-	U

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند

مفتعلن

مفتعلن

مفتعلن

مفتعلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲،

ابدال

تِی	کِبِ	تُ	گُو	بِ	سِت	رَا	بِی	شَد	رَا	عَشِق	تَم	گَف
-	U	-	U	U	U	-	-	U	-	U	-	-
رَم	رَ	کَر	مُ	شِ	حُ	رِ	عُمُ	یَم	قَا	بَا	تِ	یَا
-	U	-	U	U	U	-	-	-	U	-	U	U

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند

مفاعِلن

مفتعلن

مفاعِلن

مفتعلن

گزینه ۳

سُوخت	بِ	بِل	بَل	نِ	مَ	خِر	گَل	رِ	سَا	رَخَا	شِ	تَ	آ
U	U	-	-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-
شَد	نِ	وَ	پَر	تِ	فَ	آ	شَمَع	نِ	دَا	خَدَا	ی	رِ	چَه
-	U	-	-	U	U	-	U	-	-	-	U	U	-

بلند بودن هجای پایان نیم مصراع در وزن دوری

فاعِلن

مفتعلن

فاعِلن

مفتعلن

گزینه ۴

نَد	مَا	نَا	ر	دَا	ی	پَا	کِ	دِی	مُو	نِ	مِهَر	ی	نَا	بِ
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-
تِی	جَس	بِ	مِنَد	ک	دِز	خُ	تِی	بَس	بِ	بِنَد	بِ	رَا	مَا	
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	

فَعَلَاتِن

مفاعِلن

فَعَلَاتِن

مفاعِلن

هجای پایان نیم مصراع، در گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «مَند» در «دم‌اند»، «باب» در «حباب» ← هجای کشیده

گزینه ۲: «بار» در «غبار»، «مار» در «شمار» ← هجای کشیده

گزینه ۴: «بار» در «آبیار»، «نیم» در «کنیم» ← هجای کشیده

۶۸ - گزینه ۲ وزن این دو گزینه (الف-ت)، مفعول فاعلاتن / مفعول فاعلاتن است.

در گزینه‌های دیگر:

(ب) مفعول مفاعیلن / مفعول مفاعیلن

(پ) مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

(ث) مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ فَع

۶۹ - گزینه ۴ وزن بیت‌ها:

گزینه ۱: مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن، بودی: ردیف

گزینه ۲: مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن، تو رسد: ردیف

گزینه ۳: مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن، اندازد: ردیف

گزینه ۴: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن، می‌رود: ردیف

۷۰ - گزینه ۱ وزن این بیت «UU - / - UU - / - UU - / - UU -» است و در گزینه‌های ۲، ۳ و ۴، وزن ابیات «UU - / - UU - / - UU - / - UU -» است.

۷۱ - گزینه ۳ وزن گزینه ۳، دوری همسان است:

حافظ به خود نپوشید این خرقة می‌آلود // ای شیخ پاکدامن معذور دار ما را

حَا	فَظ	بِ	خُد	ن	پو	شید	این	خِر	قِ	یِ	مِ	یا	لود
-	-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-
ای	شی	خ	پا	ک	دا	من	مع	ذو	ر	دا	ر	ما	را
-	-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-

مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن (مستفعلن فاعلن مستفعلن فاعلن)

تشریح سایر گزینه‌ها:

(۱) دل عالمی بسوزی چو عذار بر فروزی // تو از این چه سود داری که نمی‌کنی مدارا؟

دِ	لِ	عَا	لِ	مِی	بِ	سُو	زِی	جُ	عِ	ذَا	رِ	بَر	فُ	رُو	زِی
U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
ت	ع	زین	چ	سو	د	دا	ری	ک	ن	می	ک	نی	م	دا	را
U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-	-

فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن

(۲) چه خوش است در فراقی همه عمر صبر کردن // به امید آن که روزی به کف او فتد وصالی

چِ	خُ	شَس	ت	دَر	فِ	رَا	قِی	هَ	مِ	عُم	رِ	صَب	رِ	گَر	دَن
U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
ب	ع	می	د	آن	ک	رو	زی	ب	ک	فو	ف	تد	و	صا	لی
U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-	-

فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن

(۳) تو چه ارمغانی آری که به دوستان فرستی // چه از این به ارمغانی که تو خویشتن بیایی

تُ	چِ	اَر	مَ	غَا	نِ	یَا	رِی	کِ	بِ	دُو	سِ	تَان	فِ	رِس	تِی
U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
چ	ع	زین	ب	هر	م	غَا	نی	ک	ت	خِی	ش	تَن	ب	یَا	بِی
U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-	-

فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن

۷۲ - گزینه ۳ وزن بیت ← مفتعلن مفاعیلن / مفتعلن مفاعیلن (یک وزن دارد)
سایر گزینه‌ها:

۱) مفعول فاعلاتن / مفعول فاعلاتن (مستفعلن فعولن / مستفعلن فعولن)

۲ و ۴) مفعول مفاعیلن / مفعول مفاعیلن (مستفعل مفعولن / مستفعل مفعولن)

۷۳ - گزینه ۱ اضافه تشبیهی: قطره دانش، دانش مانند قطره / دریا: استعاره از علم بی‌نهایت الهی / از پیش بخشیدن: کنایه از بخشیدن مستقیم و بی‌واسطه / واج آرایبی «ش» / تضاد: قطره، دریا

۷۴ - گزینه ۳ بیت د: صورت شیرین: حس آمیزی (درآمیختن دو حس بینایی و چشایی) / بیت ج: تلمیح به داستان حضرت آدم

بیت الف: به باد دادن: کنایه از نبود کردن / بیت ب: جناس همسان تاب: ۱) پیچ و تاب ۲) توان و قدرت

۷۵ - گزینه ۴ در این گزینه بخت شور(حس آمیزی) درست است ولی اسلوب معادله ندارد.

۷۶ - گزینه ۲ «از ماست که برماست»: هر چه بر سر ما می‌آید نتیجه عمل و کردار خود ماست و گزینه ۲ نیز بیانگر همین معناست.

۷۷ - گزینه ۱ ب) تشبیه: تیر آه (تشبیه فشرده)

ج) مجاز: پیمان (شراب)

ه) کنایه: از پا درآوردن و تنگدستی

الف) استعاره: کرشمه و خودفروشی (خودنمایی) نرگس (تشخیص)

د) تشخیص: منادا واقع شدن «صبا»

۷۸ - گزینه ۴ سر در قدم انداختن: کنایه از فدا شدن / «سر» در مصراع دوم: مجاز از فکر و اندیشه

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱»: جان بردن: کنایه از نجات یافتن

گزینه ۲: «۲»: موی سفید: مجاز از پیری

گزینه ۳: «۳»: سر: مجاز از فکر و اندیشه

۷۹ - گزینه ۴ تشبیه: ساغر دل / استعاره: لعل / مجاز: صد، مقدار بسیار / کنایه: خون به دل بودن کنایه از حسرت‌زدگی و رنج کشیدن

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱»: دل الماس: اضافه استعاری

گزینه ۲: «۲»: مرغ هوا و ماهی دریا: مجاز از همه موجودات / چشم دوختن کنایه از خیره شدن و زل زدن / چشم اختران: اضافه استعاری / تشبیه ندارد.

گزینه ۳: «۳»: تشبیه‌ها: چون صراحی گریستن، چون قدح خندیدن، چون رباب نالیدن / استعاره‌ها: گریستن صراحی، خندیدن قدح، نالیدن رباب

پاسخنامه کلیدی

۱ - ۳	۱۳ - ۴	۲۵ - ۳	۳۷ - ۴	۴۹ - ۳	۶۱ - ۱	۷۳ - ۱
۲ - ۴	۱۴ - ۱	۲۶ - ۴	۳۸ - ۴	۵۰ - ۲	۶۲ - ۳	۷۴ - ۳
۳ - ۲	۱۵ - ۲	۲۷ - ۴	۳۹ - ۲	۵۱ - ۳	۶۳ - ۲	۷۵ - ۴
۴ - ۲	۱۶ - ۴	۲۸ - ۴	۴۰ - ۲	۵۲ - ۴	۶۴ - ۱	۷۶ - ۲
۵ - ۱	۱۷ - ۲	۲۹ - ۱	۴۱ - ۲	۵۳ - ۳	۶۵ - ۲	۷۷ - ۱
۶ - ۲	۱۸ - ۱	۳۰ - ۲	۴۲ - ۲	۵۴ - ۳	۶۶ - ۱	۷۸ - ۴
۷ - ۳	۱۹ - ۲	۳۱ - ۴	۴۳ - ۳	۵۵ - ۱	۶۷ - ۳	۷۹ - ۴
۸ - ۳	۲۰ - ۴	۳۲ - ۱	۴۴ - ۲	۵۶ - ۴	۶۸ - ۲	
۹ - ۱	۲۱ - ۲	۳۳ - ۳	۴۵ - ۲	۵۷ - ۱	۶۹ - ۴	
۱۰ - ۲	۲۲ - ۱	۳۴ - ۱	۴۶ - ۳	۵۸ - ۴	۷۰ - ۱	
۱۱ - ۳	۲۳ - ۲	۳۵ - ۳	۴۷ - ۲	۵۹ - ۳	۷۱ - ۳	
۱۲ - ۳	۲۴ - ۴	۳۶ - ۳	۴۸ - ۲	۶۰ - ۲	۷۲ - ۳	